

SZLOBODNA REICS SZLOVENSKE NOVINE

VOL. XIII LETNITECSÁJ

BETHLEHEM, PA.—PITTSBURGH, PA. MÁJUS 3, 1929

No. 14

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 25, 1919, AT THE POST OFFICE AT BETHLEHEM, PA., UNDER THE ACT MARCH 3, 1879

Bál evang. cérkvi basket ball spilarov.

Kak szmo tou preminouesi ke-
den glászili, szlovenske evang.
cérkvi basket ball spilarje do
vütre v szoboto vecsér, —máju-
sa 4. ga-veliki bád drzsalu vo
vojskach halli, na steroga, kak
szmo zvedli, sze nej szamo mladi
decski i devojke pripravijo z
velikov nadviseosztov, nego
sztrarejci szlovenye sze tudi moco-
no zaesneno brigati za té zname-
nniti dén.

Notrisztolejny kárt je zse
eden poreden tali naprej odiso i
vu etem tekuosem kedmí je od
dnéva—do dnéva věksa povdi-
noszt bila za té kárt.

Nej csudo, ka se té bál z ták-
sov povidnosztov srécsa ár—

bár szo mladenci tou vu szkriv-
noszti steli drzsat—sze je niká
vozvedlo, ka eden nouvi plesz
bode notriopokázani, na steroga
sze dugse vrejmen moesno
pripravijo mladencí pri igrovuti
Friedmanove bande.

Notrisztolejny kárt je mocs-
no deszdzilo i deklina je náglo
bejzsala prejk vilice. Edna elekt-
ricsna zseleznica je sla rávno
i od poszvejta tle zseleznica
je nej vidla, ka masin tudi ide i
zdráven je notri vnyega bejzsala.

Lewis Serima, drájver masina
je taki gori na svoj masin
diao ino je vu spítal odpel. Názaj
priidousi sze je pri poli-
caj glászo, od strec szo ga do-
mou pústili.

Keliko alkohola
je vu vini?

Obednice na zseleznicaj.

Alkohol je vini i steri
steria je vu vini i od sterc eszlek
pijan gráta. Nej je vu vzialom
vini gihina vnozina alkohola. Z
bougega grozdia de mocsneje
(kak mámo segou praviti, boug-
se vino) z bozsnoga grozdia z-
bosneje.

Dobre víno 12-14 percentov
alkohola zdržava vuszebi, ali
jeszstejo vína stera 24 percentov
májo. Etakse víno je zse rávno
tak mocsno, kak palinka i nej je
pripravio za tou, ka bi szi eslo-
vek szamo dobro volon rédo
znsnym, ár ga hitro odtla vdári.

Vu kaksi nápravaj je

Nemski orság prvi?

Nej szamo z novin známo tou,
ka szo nemci vu fabriesci ná-
pravaj najprejdny na szvejti, nego
na doszta félé blági, steri szi za
potrebo kúpujemy gori vidimo,
ka vu Nemskom országi rejeno.

Zselezné i ocelne náprave, ké-
mieno blágo, farbe i gvatni sze
za oejom szvejti neredito vu tak
velikoj meri i tak dobré, kak vu
Nemskom; tudi sze tla blága po
cejlon szvejti razvázso.

Eta velika prednýoszt vu fa-
briesci nápravaj je dalia Nem-
skom országi tout moes, ka ár
szo ga vu prepaszt pogrozili, zá-
to zse pásse drzsi szvojo, zá-
visejto vrejmen glávou, kak ovi drúgi
národi.

VÖRÖS JÓZSEF JE
VU TOZSBI.

Mr. i Mrs. Stevan Mórec szo
tozsbo vloszil proti Vörös Jó-
zsefi za \$5,603.50 kak sztrózse,
bolecsno i drúgi zgubiske. Znáno je, ka je Vörös Mrs. Mó-
recko 1928 novembra 21. ga sz-
trejto, za steri szo dugse vrej-
men vu spítal bil.

Dolizadrzsániva vuzsigálca

Vszobato vecsér szo policají
vu Bethlehem dolizadrzsalu dvá
esloveka, steriva z tém potvárja-
jo, ka szta krivca vu ognya nas-
taneyej. Eden je George Kar-
valos lasztnik athens Barber sh-
op, steri shop je etoga leta Ápri-
lisa 1-ga dolizgoro.

Zavozsena Deklina.

Hermaine Viana, (126 E. Ett-
wein St.) je preminouesi cester-
te vecsér okouli 11-te vore na
Linden i Ettwein vilic külli od
ednogamastina távdájrena ino
sze dugse vrejmen moesno
pripravijo mladencí pri igrovuti
Friedmanove bande.

Vu tisztom vrejmen je mocs-
no deszdzilo i deklina je náglo
bejzsala prejk vilice. Edna elek-
tricsna zseleznica je sla rávno
i od poszvejta tle zseleznica
je nej vidla, ka masin tudi ide i
zdráven je notri vnyega bejzsala.

Lewis Serima, drájver masina
je taki gori na svoj masin
diao ino je vu spítal odpel. Názaj
priidousi sze je pri poli-
caj glászo, od strec szo ga do-
mou pústili.

88 mrtvecov,
500 ranyeni od
vetra vu Georgii.

Vu ednom poredom tali Georgii
drzsé je preminouesi pétek,
áprilisa 26 ga neszmerni i szmerni
veter vderjao, steri rávno
tak, kak szo vesc vetrov vu etom
szprotoplismom vrejmen, je viszko-
no vamo poberao od prebívás-
tsza tle drzsé; nej szamo vu
telovni vrejnosztaj, nego vu
eslovecem zstuki tudi. 88 mrt-
vecov i 500 vu veksoj—vu mén-
soj meri ranyeni je nihao za
szpounemek za szbom.

Szakor za eden tucat ménis vár-
asov je na teliko opísceno, ka
toga kvára niti gori nemrejo
szacsni. Vu szadovenom
drevji je tudi neszmerni kvár-
vesno.

Nájsztarejse knige

vu Z. Drzséjai.

Nemiszlite, kaj bi anglishke,
ali po angliškom jeziki pízane
knige bilé nájsztarejse vu etom
országi! Nej. Edna Kinaiske
szo zse nikaj nej meli, i natelko
szo oszlabilen bil i gláda i od
mraza, ka szo minoute zstika nyi
hovoga zse zacsni. Szakács
nyihoj je naprej eden dén-
mrou; toga tejo je hojou tudi
najso vu mourji i gorivzéo.

Ka kelko szo té knige sztare,
ali gda szo bilé stampane, je ne-
znáno. Znanci právijo, ka szo
pred 1190-tom leti bilé rejene.

Toga drújoga imé je: Lat-
zious Kronas, ki je—kak policají
právijo—goréce príprave rédo
za ogeny napraviti.

Tak miszlijo, ka szta tiva dvá
esloveka kotrigé ednoj veksoj
vuzsigálnoj bandi.

Telica ga je szplazejrala.

Preminouesi cesterterek je Sa-
muell Lehr (Nazareth R. D. No.
3.) vu Eastonskem spítal odpelan
edna telica, sterio je na mesz-
ugejse esloveka, ár je 495 fun-
tak mocsno je szpadno na zemlo,
sze nyemj je vu glávi eszonta
pouscila.

Vu zasétki je on szam nej
esztíp tle vdáreec za prevélikoga,
tali szledi sze je vószkázo, ka je
tesko ranyeni.

Jeli szi je szam
szkonco zsítek, ali ga
drúgi vnuoro?

Olive Beardslee (Stratford
Conn.) 57 lejt sztara esloveka
szo z presztrejenv glávou
vartvoga najsli vu prebíváse
rygovom, na steri gledouc je
sza nyegova glászila, ka sze je

Tou je tudi právila oblásztam
ka je pokonyák zse dvakrat prob-
talo tle licsiti zsítek szvoj al
obouyo potu sza gesztafili vu
ton hakanenjy.

Oblaszta szo gorinajse, ka zse-
na nyegova, stera je esese szamo
27 lejt sztara, je jako vu zaví-
nom sztáli bila z ednem eslove-
kom, sterio je pokonyoga preveces
gori zburkalo. Prouti zseni escese
niksega szvekloga szvedosztva
nega.

Deteti je sinyek
Stela odrezati.

Vu veliki cseméráj, ár je dej-
te doszta jokalo, je Pauline
Hudson 22 lejt sztara négerszka
lapics sinyek stela odrezati ed-
nom 3 lejt sztaroni deteti vu
New Yorki.

Sztszire toga deteta szo eden
veces nikam mogli idti i gdá szo
dejte szpát djáli, sze je na szkrib
lapics vavipali.

Ali gda szta domou prisla,
szo dejte z zarezjanim sinyek-
om, vu krví leszése najsli,
dejla je stola odszkocila. Delo
szta taki glászila na policajstvi
i za krátek csasz szo delko najsli
na prebíváse sztarisor nyéni.

Právilo je, ka je dejte preved-
noma jokalo i za toga volo nyemj
je stola odrezati sinyek. Zná-
bidi sze nej je pamet zmeszla.
Deteti je telica nyegova krv dá-
la i tak jeszte vúpanye, ka je
vuzsítki obdrzsi.

Stere drzsé majó
nájmocsnejse zimé?

North Decota, Montana, New
England, New York szo one dr-
zse med Zdrúzseimi, vu steri
szo zimé nájhladnejse.

Debeli lüdjé tüdi lübijo.

Vu Budapesti je szico eden
meszár, ki sze je po pravici lejko
racsnáos na szvejti za náj debel-
jegejse esloveka, ár je 495 fun-
tak mocsno je szpadno na zemlo,

sze nyemj je vu glávi eszonta
pouscila.

Vu budom tali je té meszár
koga meo je biló Stich Mátys—
rávno tuk bio sztvorjani, kaki
ovi drúgi mrtveli lüdjé. Libében
je vu nyegom szre tudi sztá-
lisse najsli i ár je nej vido trou-
stu vu nyel, sze je dolisztrejlo.
Sészt fúszor i szedem meszor
je bio viszki, za toga volo szo ga
szamo na trucki bilf mogonesi pe-
lati vu spítato. Vu spítato sze je
pa operiranya szo poudro pod-
nyim. Nej szo ga mogli vu szfki
obavarati.

Szkrivna szmrt
ednoga esloveka.

Zdrízse Drzsé, 70 eden jás-
tasztrifike, Okouli 9,000 je racsnáos
tej otokov. Nájvecs, szkoro 8,000
jí k Philippinszkem csupori szlisi,
ovi szo pa na vékse rasszepeni po
Tihom i po Atlantskem mouri.

Gde bootlegerie
nájbougsi seft
naprávijo?

Vu Charlestoni W. Va. szo
ednoga bootlegera zgrabilo, gda
bi rávno pri ednoj napréhodé-
scega esloveka hizsi pitivo steo
doliszkládati.

Pri birivoy je oszivesszo vóz-
láško za nájbougsi seft i orszac-
kimi szemzator i poszlanici lehko
návlasznejsi.

Dá se razumeti, ka orszacski
poszlanici i szemzatorje protestej-
rajo prouti etomi vózglaseney
ali tou záto tudi vszaki eslove-
kom, zna, ka doszta lüdi, ki sze za
széhe prívijo, sze szamo vu rej-
ci i vu pízsmi szűhi, vu gutá-
zta ga dokonesali. Zaprva je
pápa szlobodno vó sou z vaticá-
na esces i vu tühimzka mejszta,
ali od 1377-toga leta sze szí pá-
pejje tou segou oszvójai, ka je
z vaticán i vó idti nájelszlobod-
no. Tá sega je gorisztala do
zda tekuosem leta, gda sze je
pápa vózglíhae z talijanskim
országom i tá návada je odv-
reszna.

Dekla, ki \$50,000
szlúzsi na leto.

Vu New Yorki zsié tou ne-
veszkenosztii vrejno sztvorj-
nye Bozze. Na dyanájsztem sto-
kai edne palaces má oficio szvo-
tá deklina, kék imé je Miss. Vir-
ginia Hamill. Nika drúgo ne dela
szamo taniesce dáva onim, ki
moudé (divat) rédijo, ka z kak-
sov premenyenosztov doszegne-
jo nájelsz cile szvoje; z drúgov
recessjón; kakse preobrácsany
naj rédijo na szemszki gvatnaj,
ka naj celegja szvejta szemszki
zakak nájekos náglagsztov za
szemben naj potégnéje. —Miss
Hamill je edna ti nájaksj dejkeo
ali na lepote borenyé záto nejde,
ár je zadovolna z sorsom szvojim.

Kelko lüdi szo
kacse vjele?

Vu preminousem leti szo vu
Zdrúzse Drzséla kacse 570 lüdi
vjele. Ztej je 27 mrlou, ár szó
nej douibili pricájti doktorszko
pomes.

Dá se razumeti, ka eti szamo
od eszemerí kácsiesz gues, ste-
ri pa je vu nisterni drzséla prejk
réda doszta.

SZLOBODNA REICS
(FREE WORD)

SZLOVENSKE NOVINE
WINDISH NEWS
720 EAST 4th STREET, BETHLEHEM, PA.
Phone 4912

SZHÁJA VSZÁKI PÉTEK - PUBLISHED EVERY FRIDAY
Editors: Kálmán Banko & Stephen Banko, Reditela
Business Manager, Louis J. Bugel
NAPREJPLÁCSATI CEJNA SUBSCRIPTION RATES
Na edno leto \$1.50 For one year \$1.50
Vu Euro \$3.00 To Europe \$3.00

POZDRAVLEJNYE
K MÁJUSI.

Prisao je znouva on tak zseleno csíkani mejszec, to z mourjom eveytja okmesano i paradiszom dihkom napunyeno vrejmen. Prisao je; ali vejm sze komaj szer ga doceksakali. Prednyim ta minyeni mejszec, te norlavi április sze je vu etom leti i cejlova tekáji szvojem vu celjori meri popolnoma za takséga szkázo, za kaksega ga lüdje zse od indasnyega vrejmena mao drzijo.

Nej je bilou vu áprilisi szkorni ednoga dneva, steri bi vrejden bio toga, ka bi tou spolivo imé odvŕnouti probao odnyega. Vecs, kai eden tréti to dnevor nyegovi nazs je z desdzsom blagoszfával. Ali, kaksi desdzs je bio to?—mrzel i náveces krát tak nágli, ka je bregé i doline zaglithati steo. Povodni

sze nej odtrgnole vunyem. Vszaki dén szmo tuo cestli vu novinaj, ka ednouk edna, drúgoues drúga krajina pod vodou lejsem.

Vu zráki je tudi nej bilou počka vu áprilisi. Od dneva, do dneva sztrasno vetrovnuje je vdérjalo i kváre steri sze od toga zhájali, nití vu millijonaj nemrejo vkiipezracsnati. Nej je cistido záto, csi je vszaki csevek, vszaka sztvár, vszako beovo nárasza zse komaj cskalok, naj té neprijeten mejszec vu vrejmena tekáji na vike veszne.

Dóceksan szmo sze-voga-najksegi mejszeca naj szamo on tidi tak popolen bode vu szvoj doboruti, kaj je április bio vu húdobi.

Pozdrávlamo te lejpi május; prineszi nam mür i veszelé!!

Vragá sze zgrabili
vu Szúhom Vreji.

Edne vogrszke novine tou ednou, ali dönek vörvatno delo glászijo, ka sze vu Szúhom Vreji (Százahely) vragá zgrabili, kai je od edne z Amerike priidouce szenszke pejneze steo odneszti.

Delo, kai novine pisejo sze je vu etako formu zgroudile:

Nej trno dávno je donou prisao vu Szúhi Vrej z Amerike eden oszenyený pár. Prinesza szta nikkelko pejnez, stere szta szí eti z teskim delom i sparyem vkiúpeszpravila. Pejneze szta v Szoboto v ga sze djalá, miszlivsa szí, ka ta z interes po sparomá tiszivel.

Ali moski je nej dugo vsviazo pocinku vu rojjsznot domovini, ár je mru i zdaj je zse cejle summe interes száma szenszka vsviala.

Tou je szálamo, ka je szenszka cejli vész nevoscséna bila, ár soj nej znali, keliko szta nyidva trpela za té pejneze vu Ameriki, szamo tou szu vidli, ka szenszka kak brezi szkrbi zivé.

Nej trno dávno vu ednou nosi niká kloncka na szenszke hizse okni. Zsenszka tá ide, naj opita sto je i k scsé. Natov je eden mirmajousci glász tou pravo, ka je on vrág, koga je nyéni pokojni mousz poszla, naj nyemi pejneze prineszé; ár je nej isztna tou, ka bi na ovom svetzi pejneze nejtrbelo. Moski záto scsé meti swojo polovicu pejneze, po stere vrág pride. Za ki ritar.

Nej je bilou mogouese tajiti; gospzon ritar sze ovadili, ka ie tej 2,000 dollarov nyim trbelo. Pejneze sze nazáj dál szenszki, gospzon ritar sze pa vu vouni premislávajo, kaksi dober seft je vrág bidti.

Preveci nam je zsa, ka szovogreske novine iménov nej pijszale, záto je mi tidi nemremo glásziti.

Veszeli glászi za
ednoga csloveka.

Zse dosztaakrat szmo sze mejszeli, kak dobro bi bilou csi bi sze bar najso eden bogáti—bogáti amerikanszki nasz sztric, kif bi drúgi herbasz nej meo i bogátszto nyegovo bi nam szamo tak lepou vu nárocsa szpadnito.

Jako malo jeszte taksí lüdi mrtelni, kai bi sze etoga sorsa doceksali. Csi sze pa ednouk li nádejkojok sztric, tu pá herbasa nemrejo nájditi na örcsino.

Eto delo sze je dalou naprej zdaj tidi. Iscejezo sze-ovek Tihos Lásó imena, na koga velika herbiaj csáka; ali nemrejo zájdú. Vu Borsod vámegyövi sze je naroudo, szledi je nikam na Dumantúl odisao, ali zdaj násee nevez zanyega. Kí bi li znao kaj odnyega, naj sze glász.

ZSEZSCÁNA

ZSENSZKA.

Zgorejno teilo ednou szenszke sze najsi polacie blúzi Scarsdale, N. Y. vu ednom sanci na polojno szkrto. Zsenszka, steri je okouli 20 lejt sztaroszti mogla bidti, je z gasolinom ali z petrolionom polejana i tak gorivuzgána. Nikaksega znamejnaya sze nej nájsli, po sterom bi nyom lehko szpoznaли, ali po sterom potui bi lehko sli, naj vnorca vózozslejido.

Vu dolipretékáji ednoga leta je tou zse tréte vñorszto vu etakso formo. Vszigdár minka szenszka szpádne za áldov, steri szpoznaли nemrejo. Vmorič tidi nemrejo na szlej pridi. Szelszmo zvedili, ka je Mrs. Earl Peaco nyéno imé, mati jo je szpoznaли po zoháj. Mozsá nyéno sze vu New Yorki doliza-drzsal.

Na drúgi dén szenszka ide vgaszo, gde sze je gaszári potouszla, za koi nyey tréj tak veliko summio pejneze. Brezi rejsi sze nyey vóplásali i nití tou sze nyey nej pravili, ka kasko jazpelanosti je szpádola za porob. Ali z ednim sze tif opoumenoli zsandzare, ka de dobro, csi vragá vosei poglednejo.

Vu pogúcsanom vrejmeni rej-szam klanckajo na okni. Zsenszka je notripiusztla vragá, lepon je dala pozdraviti moza i prejk nyemi je dala 2,000 dollarov. Vragá je zadoloven bio z etalk gladikim szkoncsonyom etoga dela i prijaznivi szloboud je vzeo od szenszke, kai je szvojega mozsá szeljeno volou na teliko vu postenyej drzsal.

Ali szalosztno je, nej je moga tak na gladiot odidti, kak je prisao, ár sze ga pred dverami zsandzare csakali. Nej sze prezstrasili ou govenszko kouzo oblescenoga vragá, nego nyegov glász sze bili zselni cstí, záto sze ga tak po návadi postone vu hrbet diunoli. Po jávkonyi sze ga takí szpoznaли, ka je té vrág nej drúgi kak szam vesz-

SZTIMO SZLOVENSKE
NOVINE!

Ko nouvoga

vu Sztárom Kráji?

MURAVIDÉK PÍSE:

MARIBORSZKA birovija je bila privézana. Sto je tou vesz-gorimentovala Pócsák Iloho i nyenget o... kí sz... mestan-csara v Szredisesi.—Z tem sza-bilá potvárianiu, ka szta Pócsák Iloho moszás vu gonesi doll-sztrejilla. Niksiga szvedou-szvata je nej bilou prouti nyima.

TRÍ LEJTA vrouze je doubo Verlies Antal carkovszki cse-ovel, ár je Vogler Ferencu vu pi-janosszti z ednum kolekom tak vduaro po glávi ka je Vogler mron.

VU SÁLOVSZKOM határi sze na Kerka vode brejgi edno závivo deje najslí vu ednou kosa-ri. Kosara je k ednomi grimej.

Gde je
influenze gnejzdo?

Bureau of public health glászi z Washington, ka sze je vu preminouesco zimi vu Ameriki i po cejlon szvejti besznecsa influenzna na Tihoga Mourja ednom otoki zacsma: Odtisze je prisla vu California, gde je z nájvěksov monesjou klászila lidi. Potom sze je razsúrila po cejlon Ameriki, prejk mourja je odšla vu Europa i vu vñazkom záviroku vñazkom záviroku zgovornoga opisceszvanya szvo-jega.

Eto previdejne zdravstvene office, ocsiveszne szvedouszvya podpérjalo, i rávno tou previdejne vadlilje vu Ausztrálii tidi. On otok, steri je gnejzdo, ali csi sze nam tak vidi, lehko právimo ka vretina influenze, na szredini one pouti more bidti i taksi otok, steroga hajouve dotisejo, i tej vózozslejido.

Vu dolipretékáji ednoga leta je tou zse tréte vñorszto vu etakso formo. Vszigdár minka szenszka szpádne za áldov, steri szpoznaли nemrejo. Vmorič tidi nemrejo na szlej pridi. Szelszmo zvedili, ka je Mrs. Earl Peaco nyéno imé, mati jo je szpoznaли po zoháj. Mozsá nyéno sze vu New Yorki doliza-drzsal.

Na drúgi dén szenszka ide vgaszo, gde sze je gaszári potouszla, za koi nyey tréj tak veliko summio pejneze. Brezi rejsi sze nyey vóplásali i nití tou sze nyey nej pravili, ka kasko jazpelanosti je szpádola za porob. Ali z ednim sze tif opoumenoli zsandzare, ka de dobro, csi vragá vosei poglednejo.

Vu pogúcsanom vrejmeni rej-szam klanckajo na okni. Zsenszka je notripiusztla vragá, lepon je dala pozdraviti moza i prejk nyemi je dala 2,000 dollarov. Vragá je zadoloven bio z etalk gladikim szkoncsonyom etoga dela i prijaznivi szloboud je vzeo od szenszke, kai je szvojega mozsá szeljeno volou na teliko vu postenyej drzsal.

Ali szalosztno je, nej je moga tak na gladiot odidti, kak je prisao, ár sze ga pred dverami zsandzare csakali. Nej sze prezstrasili ou govenszko kouzo oblescenoga vragá, nego nyegov glász sze bili zselni cstí, záto sze ga tak po návadi postone vu hrbet diunoli. Po jávkonyi sze ga takí szpoznaли, ka je té vrág nej drúgi kak szam vesz-

nola i veliki miraz, steri je vu vesci tálaj szvejta kralivau vu preminouesco zimi, je szamo naprej-pomága obládnoszt neszmernoga betega etoga.

Automobilov áldovi
preminouco nedelo.

Bár je vrejmen preminouco nedelo automobilos nej jiko szlüzislo i nájvesi jih je nej pe-lalo vñ masina szvojega: záto je od automobilov bujti i poredno bilou. 9 mrtvi i 37 ranyeni je osztalo za szpoumenek automobilos voznye na preminouco nedelo.

CSTIMO SZLOVENSKE
NOVINE!

Jeli máte (ka bi nej meli vejm vñ mámo) vu sztárom kraj roditele, rodbino, ali dobro szpoznané?—Plácsaite nyim naprej na Szlovenszke Novine ár bi oni trno radi znali, kak nas zsitok teessi eti vu Ameriki. Za teli zzo pa ete novine jiko pri-jetne, ár od vñzakoga nasega gi-banya, od vñzakoga nasega veszeljá, ali szaloszti vñzak ke-den verno, racsun dajo.

szo ga odneszli odtéce vu tisztom ednom vrejmeni vu Ameriko i Ausztráli.

Nevejo sztárho, steri more-jedtje otok ali ka je tak vu tom zse zse nití nedvojíjelo.

Na Tihoga mourja otokaj sze je flu vu szredni oktobra zacs-

George Bucsek

Szlovenszki Novin

ZAVÜPAVNÍK

1102 HIGH STREET

PITTSBURGH, PA.

Csi vam trbej AGENTA, kai szamo PRAVICO POVEJ: pois-csite gori STEVE GAZDA.

Csi scséte szekulzjari HRAM, POHÍSTVO, ali AUTOMOBIL, pridte k STEVE GAZDI! Nase speciálne vrejdoszti na ete keden zaodati sze:

1. Hayes Str. pouleg Sixth Str. polojo duplike zidne, 6 hizs i padlás, vroucse vođe toploنسa, nouve fajte bejli szink, koupanca i vsze potrebjescine \$6,000.

2. Fifth St., blúzi Edward St. polojo duplike zidne, 8 hizs, padlás, koupanca, elektrik, sewer i gas \$5,550.

3. Za trstvo hramma E. 4th St. blúzi pri Buchanan St. polojo duplike zidne zevszem potrebjescinami 9 hizs. \$9,300.

HRAMI I FARME NAVSZEKRAJE. POISCSITE OBPR-VIM NÁSZ GORI.

STEVE GAZDA, lasznik.

GAZDA REALTY CO.

746 E. 4th Street. Bethlehem, Pa. Phone 227-M.

János Vitéz

Písač: Petőfi Sándor; Poszlovensko: Polgár Sándor.

Krouzsila je rocska zse vu Bozsoj voul, Gdá szledéce glászo kralo je vsze okouli: "Csujte zdaj naméne, deski plemeniti, Ár je znamenito, ka scsem vam praviti."

Ti vrl huszáre vszi szo tā pazili, Kralá recsi da bi dobro razmili, Ki pa pio je pryle, potom sze je szkasla I v-tihosi velkoi csuti eto glász dao:

"Predevszém povej nam desko imé tvoje, Ki szi obraniel dráge hcséri moje." "Kukorica Jancsi posteno je imé Moje, bár páversko je, szram nej me zanyé."

Kukoricsa Jancsi té obgovor je dao, Po sterom szledéce pravo nyemi je kralo: "Na drúgo okrsztim tebě jasz hrez vode, Tvoje imé oddnesz János vitéz bude."

"Vrli János vitéz, cstuž zdaj recsi moje, Hesér szi mi obráno na postenyé szvoje, Vzemi záto szi jo, naj bou tvoja zsema, Z—ednim, tvoja naj bou ceja králecsina."

Na tronu jasz szem tak zse duro szedo, Nanyem szem osztarao, i nanyem oszejro; Kralúvanya miszli teske zse szo meni, Záto zahvátili doli scsem jasz z—omi.

Na celo denem ti lescséco koroumo, I zanyou nezselejim drúgo da bi dumbo, Li hiszo mi edno díj v—palacs eti, Odzajaz bodoucse tui scsem dni zisveti."

Kralá recsi ovo, tak szo szé glász, Vúha huszára nyé z—csudom bár szo csüle; János vitéz je pa velko tou dobrotno, Z—ponijnosztjov pravok tak zahválo krouto:

—Kulim vaso dobro volo, —to szen odvrgo. Z—ednim i tou moren tudi vovjaviti, Ka v—miloseso eto nemrem privoliti.

Dugo historijo praviti bi mogo, Za stero, miloseso sto szem odvrgo. Ali tou szi miszlin, ka me nevolite, I nebi rad csinio zsmécese vam ete."

"Szamo guesj szin moy, csüjemo te radi; Taksega sztaranya vuszebe nebúdi." Etak trousta nyega vrl kralo francuski, János vitéz pa je pravo té gucs moski:

"Kak sze bár naj zacsne? Hja, prva pravica Tou je, kak szem doubo imé Kukorica? Med Kukorcov najsli szo me vu nevouli, Záto naméne tou imé szo zmazali.

Premozsnoga vértá dobre dűjse zsema, Kak tou mi je vescrát száma právila ona — Ednouk kak kuroko glédat gda bi vó sia Mené en edno brázdi leszcs tam je najsli.

Grozno szem prej brécs; szmilene je bijla, Z—zémle gorivézva, v nárocsa me vzelá. I domou idouesa miszlija je eta: "Gori szi ga zhránim, vejm nemam deteta."

Dale priseszni keden.

BOUG DÁJ DECA!

Ar mi je ni eden med vami nej znao povedati, ka zakaj zrejlo jaboko deli z jablani szpádne, vam zdaj té strof dam, ka vüetro szamo tiszti vzász lehko ide na bál, ki po ednoj nougi zná plé-szati.

Té strof szte tudi i záto dou-bili, ár vüetro vu báli teliko lüdi budi i tak doszko podplatov do gladijo pod, ka vam szamo za edno nogou osztáne meszto.

Ka Naj Mlájsi Cstéjo...

POPRIJETO PREKLÉSZTVO.

(Dale od preminoucse kédna.)

Gda je deklíška velka zriszla, je od drúgi lidi nikak zvejdla, ka je ona mejla szedem bratov i ka sze je z omíni zgoudilo. Eto znamy je o prevecz szasztílo i gori je díala vu szeli, ka bár kak stécs veliko trplejnye de csakalo na nyou, z kaksctes grozno nevarnosztjov du mogla glédati z ouesivouci: tecasz na pokouj nevsszine, pokécs bratov szvoj gori nemajde i nyé od preklésztva neoszlobodí. Povejala ju tou na kanejnye szvaje sztarisom, ki bár szo vu vsze formo probali jo od té miszli odvrnouti, je nika nej valálo: ednouk sze je szamo napout vzela po velikom szvejti i pravila je ke tecász domon nepride, pokécs bratov gorinajnéde.

Ide deklina, ide tak duro, ka ju zse do konea szvejta prisla. Tam sze szrecessa z szminek; dosztojno sze pokloni povejala je vu kaksem deli hodi i pítala je szunce, ci bár nej nej znali povedati, gde bi mogla brate szvoje gorinajdi. Szunce je niksega prijátsztva nej kázalo knyej, nego zacsnolo je zeysze mouci i tak zserjávo szijati, ka je deklíško na tak csarno szpekkola bi da szrcsenov országa valón bila. Malo sze je nej presztrála, gda je vu ednoj vodi szvoj preobryne obraz várala.

Nej sze je záto müdilla duzze pri szunci, nego ide dale, pokécs je pá do mejszeca nej prisla.

Gda sze je tui tudi poklonla i

cíl hodie szvoje povejala, je pí-tala mejszec, ci nebí znao, alli nebi steo nej povedati, gde szo nyéni bratovje zdrysávajo. Mejszec je szvoj blejda kej vnyou opiso i na telko jo je preobrno, ka zesiszta blejda posztrála i ár je vidia ka de mejszeca tudi zobszom csaka dober tanacs sze je dale napoutila.

K zvejzdám prídoucesa sze je reji prvo pri vecserásnicu sztávila ut sze nyéj je tā zvejzda vidla nájbole prijazniva.

Gda je eti szvojega potlívanya zrok povejala, szi jo vecserás-nica krotko zacsnola pogreszavni znyou i z dobro vecsérjov je pogoszavni. Tou nyej je tudi jáko dobro szpádno, ár nej yej rypue, vu sterom szi je jeszti noszila, zse szkoro prázen bio.

Pri vecséri nyej je vecserás-nica povejala, ka szo nyéni bratovje vu glazsenom brejgi zaprejti notri, steri pa je od etec zse nej dalecs bio. Dála nyej je tudi edno píscsescaco, ár szamo z tou je nogoucse glazsenoga breiga vráta goriodprejti. Dek-líška je vsze lepou zahvátila i

sla je, pokécs je do glazsenoga breiga vrát nej prisla.

Tam sztáne i naprej je stela vezeti píscsescaco, ka bi z tisz-toy vráta odklenola, ali malo ka je tā nej szpádno, gda je na pa-met vzéla, ka tace bogne nega, zribila jo ke. Ka szi zacsne, na-zá i vecserásnicu nemre idti ár je ona szamo tou edno tacco mej-la za té vráta.

ODVZETI LICENSI.

preminoucse keden je pá 131 drájerov zribile pravice szvoje. 30 je za to vajije, 29 za pi-janostzi, ovi pa za nepazlivé, ali nedréne vozsné volo szo zribili té pravice.

—Ka vam je boter, ka sze tak naftienyeno drzsíte, kak brezov-szki mrtvec?

—Nemrem vüetro na bál, tou me tezi.

—Zakaj nebi mogli? Vejm kak vidim, szte nej plantavi.

—Nej, ali zsema de vüetro zve-cesera gouszido mejla, pa bom cejli vecsér poszoudzo meo prati

Z hamrom je
bujo delodávca.

Vu Pasadona, Cal. je John L. Howard bujo Victor A. Cooley bogátaga automobile trzca, stedomi je on pomocsnik bio pri odávany masinov.

Aprilisa 29-ga sze je zgoudilo tou grozno delo. Tecász ga je

kúko po glávi z hamrom, ka je dôslo púszto.

Vinore i zsema pokojnoga, szta dolizdrzsániava. Kak no-vine písejzo; szta vu znotrej-snym szopzmanyi bila eden z ovim.

Vöre szo nej napravile zmeslinge.

Premoznosc nedelo szo vsze vöre z ednov vörov naprej bilé potisnyene. Tou sze je brezi vsze zsmécese doprineszlo. V nedelo gojdro szo vörnici zse na-nouvo vrejmeni bili vu cérkví; deca szo i pondeljek gojdro nej zamüdili soule. Vsze je vu ré-di preteklo.

Szmekno sze vu prszi za pleszkinyo

Josephine Baker hiresna amerikanszka négerszka pleszkinya je zdaj vu Zágrábi i tam razve-szeljáva horváte sz szojimi csúdmimi pleszmi.

Eden mládi indzsenér je na teliko polípo tou pleszkinyo, ka gda je ona tui húbzén odpovej-dala, sze je áprilisa 29-ga vu spilanya (plesza) vrejmeni pred nyéne nogé vrgo i z ednim dú-gum tjozson sze je vu prszi szmekno.

Pleszkinya je plesz záto na-dajávala. Doktorje májo vü-pamye, ka cslovek zsír osztáne.

SZAMO EDNO 18 MEJSZECOV SZTARO

DEJTE JE OSZTAZO ZSIVO, GDA JE

ZSELEZNICA MASIN TÁVDÁRILA

Edna familiá z Quarriville, je z materini nárocs nikak vó z Pa., je vu Elktoni, Md. ápril 29-za-ga od zseleznice vu masin tý-dáriena i pét ji je mrtvi osztalo; mrtvi szo: Frank McCumsey, szamzo edno 18 mejszecov sztaro va sziná i 4 lejt sztara csi. dejte sze je mentivalo szmerti, ár

DOKTOR JE DOLISZTREJLO DEKLO, ÁR

NYEMI JE NEJ STELA ZSENA BIDI.

Vu Waxahaticie, Texas, je apríliisa 30-ga Dr. Harry F. Dowling 45 lejt sztar doktor dolisztrejlo Miss Lola B. Roller 19 lejt sztaro deklino, ár je nej ste-la nyemi zsema bidti.

Gda szo policáji notri knyemi prisli i revolv szo steli odnyega vikrajzéti, sze je nej steo prejk-dati, na stero je eden policáj myega tudi dolisztrejlo. Csúdno vu tom deli je tou, ka je Dowling ozsenyeni bio.

—Kama te vüetro Mr. Jigg's?

—Na bál namejnim vu vogr-szki hall.

—Vejh pa vi nemrete plézszati od velikoga cservá.

—Isztino Máte. Ali jász plé-szanya niti v nakanejnyi nemam.

—Ka te pa ta tam delali?

—Gori mo merkao, kelko steri mladéneec foul-ov napravi.

—Vejm sze tam nedo labdal.

—Znam, ali vu pleszi tudi Jeh-kó naprávi foul, eis pleszkinyi na kürecse okou sztoupi.

PENOCK, PITCHER

PROSNYA K-VSZEJM
AMERIKANSKIM
SZLOVENAM
SZLOVENSKKE NOVINE
szo novine vu Ameriki zivoucesi
SZLOVENOV. Vszaki najde vu
nyi takse estenyé, stero nej szam
mo ka de z-vezeljeno esteo, ne
go znamenite i potrebitno vose
nye tudi najde vu nyi. Za toga
vo volo ponizino prozimo vsze ame
rikanske Szlovene naj szi na
rocesjo te novine.

Bethlehemske Szlovene tou
lecko doprinesjejo vu Stampariji Szlovenski Novin, vu drugi
mejsztaj zivoucesi Szlovene pa
naj poiscejo gori eti imenuvane
nase zavipniko i primyi szi je
naj narocisjo i od naprej placisla
nyugto proziso odnyi.

Palmerton, Pa.
DONCSEZ JOZSEF

New Brunswick, N. J.
FLISZAR IVAN

Pageton, W. Va.
TÖRNAR JOZSEF

Allentown, Pa.
FRANK ANDREJCS

R. F. D. No. 2

:o:

Bethlehem, Pa.

Joseph Goszpod

808½ Evans St.

Perth Amboy, N. J.
ERNÖ KRÁNYECZ

620 Johnstone St.

Easton — Freemansburg, Pa.
STEPHEN JOSÁR

R. F. D. No. 3 Box 142

Easton, Pa.

:o:

Pittsburgh, Pa.

George Bucsek

1102 High St.

Elizabeth, N. J.

Frank Gombotz

402 Bond St.

CSTIMO SZLOVENSKE
NOVINE

FEDERAL RADIO

The only licensed net using the new
222 A.C.
SHIELD GRID TUBE

DEALER

NÁJBOUGSO RADIO

z esisztim glászom i prelejpoj
posztávi za fal cejno dobité pri

C. H. KRESSLY

434 Wyandotte St.

Bethlehem, Pa.

Odprieto poveceraj. Phone 915

JOHN HORVÁTH

SZLOVENSZKO, STOROSA

Tam nájbole frisko blago i fájno
kadilo dobité za rédno cejno.

632 E. 5th St.

Bethlehem, Pa.

Phone 563-M.

NA FARM DELO
sze gorivzeme szamec moski, ali
ozsenyeni brezi dečej pář. Ki tis
larzko delo razmi, prvoz dobí
Glásziti sze od 3-je do 4-te
vöre 720 E. 4th St.

DELO ZA MESZÁRA

Iscsem meszára, ki je vu sztá
rom kráji vózvezceni i gúci vo
grszki i angliški. Glásziti sze
na ete átressz: Andor Kovács
Butcher, 97 French Street, New
Brunswick, N. J. Phone 2496.

K ODAJI

2 akera dobre zemlē vu Free
mansburghi; lejpo meszto za
funtus.

Zvedávati vu (stampariji Szlo
venszki Novin, 720 E. 4th St.)
ali H. Himbel, 879 Main St.
Freemansburgh, Pa. Telephone:
347-R-4.

K ODAJI—Kameni hram z
sedzimmi hiszami, gyümlo, kür
nyék, levouvie, szimbza za koula
i 4 akere zemlē z tekousov vo
dovou. Připravno za rece i pi
scszo pouvanyne, pri veliko
ceszti ½ májla od Hellertowna,
blízzi Coke Works. Ki takí kípi
fal dobi.

Zvedávati pri Leo J. Reilly
931 Main St., Hellertown, Pa.

Vsze szlovenszke nase brate i
szestre, kém szmo eto numero
Szlovenszki Novin poszali, zgl
běnosztoj proszimo: naj plá
escojo naprej i naj kak je mogu
ce tudi notri poslejo Naprej pla
cila na nase novine. Naprej
placila summa je \$1.50 na edno
čuboje.

Zvedávajte pri C. W. Young
R. F. D. 3. Easton, Pa.

PLÁCSAJTE NAPREJ NA SZLOVENSKE NOVINE

Vszakoj szlovenszkoj hisz je po
trejbo, naj Szlovenszke Novine
má, ár nej novine nej szamo, ka
racsnó dajo od vszicza znamen
i delo, stero sze medz slove
nami zgodni, nego tak za starejse
kak za mlájse takse estenyé tudi
primeszjo, stero mo z lismosz
tov cestli i z steroga sze i kaj po
trejbova navecsz.

CSTIMO SZLOVENSKE NOVINE!

Za pízma pízati papérje i koperte

z iménom i z átreszom
vasim.

SZE ZOSTAMPADO I
ODAJO SZAMO ZA

75c.

50 papérov gladku, ail
redatí i 50 kopert z do
bre vrszte papéra.

Zapovete szi zdaj
vu STAMPARIJI
SZLOVENSZKI
NOVIN

720 E. 4th Street
Telephone: 1912
Bethlehem, Pa.

PRVO SZLOV.

BRATOVCSINE BE
TÉZNE PCMÁGA

JOCSE DRÚSTVO

VU AMERIKI

—o—

Csesznicke Maternoga Drústva

vu 1929. Leti.

—o—

Predsednik, Stephen A. Strauz,

Szekretár, Stephen Persa.

Podsednik, George Doncsecz.

Pejneznuk, J. J. Kertsmár.

Notáros, John Koczén.

Paznik, George Konkolies, Jr.

Racsune Poglédajoci,

Frank Leposa,

John Kousz,

i Ádám Kerstmár

Betézne poglednice:

Leopold Balázsi

Lajos Fliszár.

Zvón toga

12 Direktorov.

—o—

GLÁSZTE VU

SZLOVENSZKI NOVINAJ

Csi mātaj k-odaji, csi kaj
seszéle kúpiti, csi vam delave
trbej, ali csi delo iscszeti; té ejle
jáko lehko doszégnete, csi vu
Szlovenszke Novine edno razgla
stívanyé dáté.

CSTIMO SZLOVENSZKE NOVINE

Szlovenszki Szódás

RÉDI VSZE FELÉ SZÓDER PA NÁJBOGI
SZELCER.

CSI VAM JE POTREJENO NA
PÍTVINO, OBRNTE SZP Novin
Prelejpo zsz.

Frank Banko

806 E. 4th St. Bethlehem, Pa.

Telephone, 1609

TONY ZAVACKY

Najbougsi i pri szlovenaj najprijetnejši

CSREJVHLAR

RÉDI I POPRÁVLA vszefelé obútel vu naj
kraci sem vrejmeni i za najfalejso plácsz.

Poiscsite me gori postúvaní szlovenye.

728 E. 4th Street.

BETHLEHEM, PA.

MAJESTIC HOTEL

William Huk

Lasztnik

600 E. 3rd Street

BETHLEHEM, PA.

Phone 3974

Conroy's Hotel

HIZSE ZA VÖDATI,
na dén, ali na keden.

JOSEPH BALLEK

Lasztnik

701 Evans Street

SO. BETHLEHEM, PA.

Telephone 341

KNIGE POPRÁVLAMO I ZVÉZSEMO

ZATO CSI MÁTE KNIGE, NA STERI SZO SZE TÁBLE
RAZTRGALÉ; CSI BI SZI KAKSE LEJO CSTENYÉ STE
LI OBARVATI I NA DUGSA LEJTA TÁ DJÁTI: POISCSTE
NASZ GORI, MÍ VAM TAK SZTÁRE KNIGE, KAK
NOUVE, LEPOU NOTRIZVÉZSEMO.

Z-NASIM DELOM TE ZADOLVNI INO MO VAM TO NÁ
NISISO CEJNO RACSÚNALI.

Tudi gorivzemmo vszefelé stamparszko delo ino je vu
nájkracsisem vrejmeni na vaso zadovolhoszt zgotovimo.
Stamparija Szlovenszki Novine
720 E. 4th St. Bethlehem, Pa.